

Oikeutta

OIKEUDENKÄYNNISTÄ
TÄYTÄNTÖÖNPANOON

Atelier Nyblin

Tuula Lommi

JUHLAJULKAISU
Tuula Linna
1957 – 25/9 – 2017

Juhana Riekkinen (toim.)

Oikeutta

OIKEUDENKÄYNNISTÄ
TÄYTÄNTÖÖNPANOON

Alma Talent
Helsinki 2017

Toimituskunta: Tiina Astola – Marja-Leena Niemi –
Eva Tammi-Salminen – Mikko Vuorenpää

Oikeutta oikeudenkäynnistä täytäntöönpanoon
Juhlajulkaisu Tuula Linna 1957 – 25/9 – 2017

Copyright © 2017 Alma Talent Oy ja tekijät

Yhteistyössä Lakimiesliiton Kustannus

ISBN 978-952-14-3238-5

Kansi: Irma Varrio

Kannen kuvat: Tuula Linna

Taiton suunnittelu ja taitto: NotePad, www.notepad.fi

BALTOprint, Liettua 2017

Lapin yliopisto on tukenut tämän teoksen julkaisemista.

Anna palautetta kirjasta: protoimitus@almamedia.fi

Tilaa Oikeutta oikeudenkäynnistä täytäntöönpanoon –
Juhlakirja Tuula Linna 60 vuotta >shop.almatalent.fi

Lainvalmistelija, tutkija, professori – Tuula Linnan upea urapolku

Avoin ja läpinäkyvä päätöksenteko, laaja kuuleminen valmistelun aikana ja hyvä tietopohja. Siinä joitakin korkealaatuisen lainvalmistelun tunnusmerkkejä. Mutta usein näistä, hieman eri muodoissa esitetyistä vaatimuksista unohtuu yksi merkittävä tekijä: lainvalmistelija itse. Ilman kunnan valmistelijaa ei synny ajattelua eikä tekstejä eli sellaista pohjaa, jolle asiantuntijatyön ja poliittisen käsittelyn voi perustaa ja joka aikanaan johtaa hyvään lainsäädäntöön.

Hyvän lainvalmistelijan tunnusmerkkejä ovat syvälinen oikeusjärjestyksen tuntemus, ymmärrys ratkaistavista ongelmista ja niihin liittyvistä säädöksistä, kyky nähdä laajoja kokonaisuuksia mutta tunnistaa myös yksityiskohtia. On myös tärkeää sisäistää, ettei kaikkea voida lainsäädännöllä ratkaista. Paraskin lainvalmistelija tietää, että joutuu aina luovuttamaan työnsä eteenpäin keskenäisenä, ja hyväksyy sen, että lainvalmisteluprosessissa hänen tekstejään muokataan. Valmistelua haittaa, jos valmistelija ei tule hyvin toimeen kollegoiden tai yhteistyökumppaneiden kanssa. Välttämättömiä aikaansaavan lainvalmistelijan ominaisuuksia ovat kyky uudistua ja sinnikkyys. Kukapa täyttäisi paremmin nämä ankarat vaatimukset kuin professori Tuula Linna!

Tutustuin Tuulaan 1990-luvun alkupuolella oikeusministeriön lainvalmisteluosastolla, Lavossa. Tuula oli ollut assistenttina ja väitellyt Turun yliopistossa, jatkanut akateemista uraansa Suomen Akatemian nuorempana tutkijana ja auskultoinut Toijalan tuomiokunnassa. Lavoan Tuula tuli avoimin mielin ja innostuneena.

Tuulan väitöskirjan ”Ulosottorealisoinnista de lege ferenda” lähestymistapa oli poikkeuksellinen. Tuula kirjoitti siitä, millainen ulosoton realisointijärjestelmän tulisi olla, ei siitä, millainen se oli. Maailman muutokset oli otettava huomioon ja katsottava eteenpäin. Viranomaistoiminnan oli oltava samanaikaisesti

tehokasta ja siinä oli pyrittävä oikeudenmukaisuuteen. Tätä näkemystään hän sai toteuttaa Lavossa ulosotto-oikeuden ja laajemminkin insolvenssioikeuden uudistamisessa.

Ulosottolain kokonaisuudistus ulosottokaareksi, Tuulan laajin lainvalmisteluhanke, toteutettiin neljässä vaiheessa noin kymmenessä vuodessa. Lisäksi Tuula oli vastaava lainvalmistelija lähes kymmenessä muussa tärkeässä hankkeessa, ja toimi joko puheenjohtajana tai jäsenenä useissa toimikunnissa ja neuvottelukunnissa. Tuula pystyi aina pitämään suuret kokonaisuudet määrätietoisesti käsissään, mikä on sitäkin ihailtavampaa, kun hän ei milloinkaan kavahtanut paneutumista ratkaisua vaativiin yksityiskohtiin. Hänellä oli myös selvä näkemys siitä, että yksityishenkilöille ja yrittäjille piti turvata ylivelkaantumisenkin jälkeen mahdollisuus uuteen alkuun. Tätä näkemystä vahvistivat 1990-luvun alun laman ankarat seuraukset, joiden syntymistä tulevaisuudessa haluttiin ehkäistä ministeriön maksuhäiriöpolitiikalla.

Tuulan toiminnassa yhdistyy kokonaisuuksien hallinta yksityiskohtien ymmärtämiseen. Tämä auttoi Tuulaa myös luomaan poikkeuksellisen hyvät suhteet ulosoton ammattilaisiin. Häneen luotetaan ja hänen osaamistaan arvostetaan. Ministeriössä Tuula toimi alusta asti luontevasti yli osastorajojen ja kehitti omaa alansa läheisessä yhteistyössä oikeushallinto-osaston kanssa. Mutta kun ministeriön johto esitti lainvalmisteluosaston jakamista irrottamalla siitä osia muihin osastoihin, Tuula vastusti ehdotusta rohkeasti ja näkyvästi, koska hän arvosti Lavoa koko valtioneuvoston lainvalmistelun ytimenä. Konkreettisesti Tuula osoitti uudistumishalua hakeutuessaan vielä lainvalmisteluosaston seniorina harjoitteluun Euroopan unionin komissioon.

Tuulan tehokkuutta kuvaa se, että koko lainvalmistelijauransa ajan hän jatkoi insolvenssioikeuteen liittyvien teosten kirjoittamista yksin ja yhdessä muiden kanssa. Akateeminen kiinnostus auttoi häntä hahmottamaan alansa, ja samalla työ käytännön parissa antoi akateemiselle tutkimukselle konkreettista ja ongelmien ratkaisuun tähtäävää sisältöä. Lukuisissa artikkeleissaan Tuula tarttui ajankohtaisiin aiheisiin ja kävi niiden kautta kipakkaakin keskustelua alan muiden osaajien kanssa. Juridiseen julkaisutoimintaan hän on vaikuttanut useiden teosten toimituskunnissa sekä tietenkin Lakimies-lehden toimitusneuvoston jäsenenä ja päätoimittajana. Suomalaisessa Lakimiesyhdistyksessä Tuula on ollut hallituksen ja Lakimiesliitossa valtuuskunnan jäsenenä.

Tuulan uudistumishalu ja -kyky sekä jatkuva yhteys akateemiseen maailmaan tekivät hänelle mahdolliseksi siirtyä ensin osa-aikaiseksi professoriksi Joensuun yliopistoon ja sitten vuonna 2011 professoriksi Lapin yliopistoon. Yliopistot saivat Tuulasta vaativan ja valovoimaisen opettajan.

Parhaiten tunnen Tuulan lainvalmistelijana, mutta olen kuullut niin koulustilaisuuksien osanottajien kuin yliopisto-opiskelijoidenkin ihailevia kommentteja hänen innostavista luennoistaan. Ei siis ihme, että hänet valittiin

vuonna 2014 Lapin yliopiston Vuoden opettajaksi. Tuulan taito liikkua juridisen osaamisen eri maailmojen välillä on erinomainen roolimalli niin käytännön kuin akateemistakin uraa miettiville nuorille juristeille. Lainvalmistelun kehittämisen kannalta erityisen iloinen olen siitä, että hallitus keväällä 2016 nimitti Tuulan jäseneksi uuteen lainvalmistelun arviointineuvostoon.

Myös työn ja muun elämän yhdistämisessä Tuulaa voi vain ihailia. Ei riitä, että hän on pystynyt yhdistämään lainvalmistelutyön ja akateemiset pyrkimykset. Hänelle on ominaista olla täysillä läsnä juuri siellä, missä on, ja keskittyä juuri siihen, mitä on tekemässä. Useista Lavon kahvihuoneessa ja ruokalassa käydyistä keskusteluista tiedän, kuinka suuren osan perhe täyttää hänen elämästään. Puhetta lapsista on ollut paljon, ja tohtoripromootionsa illallisella olen kuullut hänen pitävän hauskan ja kauniin puheen kumppanilleen.

Tämän juhlakirjan laaja kirjoittajakunta ja käsiteltyjen vaativien kysymysten kirjo kuvaa hyvin Tuulan uraa ja Tuulaa itseään. Kun paljon antaa, niin paljon saa!

Sydämestäni onnittelen hyvää kollegaa Tuulaa hienosta urasta ja 60 ikävuodesta!

Brysselissä helmikuun 5. päivänä 2017

Tiina Astola